

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Zlín, Mostní 2397

Mostní 2397, 761 67 Zlín

Identifikátor školy: 600 025 331

Termín konání orientační inspekce: 9. a 18. duben 2002

Čj.	153 144/2002-11129
Signatura	oo5nv557

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Zlínský kraj, tř. T. Bati 3792, s účinností od 1. 4. 2001 je příspěvkovou organizací Zlínského kraje. Rozhodnutím MŠMT byla škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení dne 24. 5. 1996, čj. 1152/3-ZL. Rozhodnutím MŠMT ze dne 20. 4. 2000 byla provedena zatím poslední změna v zařazení do sítě škol s účinností od 1. 7. 2000, čj. 16 491/2000-21.

Škola jako právní subjekt sdružuje školu zvláštní, školní družinu a školní jídelnu. Celková kapacita školy je 16 tříd zvláštní školy, 2 oddělení školní družiny a 180 strážníků školní jídelny.

Školu v současné době navštěvuje celkem 157 žáků, kteří se vzdělávají v 16 třídách. Škola v tomto školním roce neorganizuje ročníky pomocné školy. Jeden žák kmenové školy je v současné době na diagnostickém pobytu v nedaleké pomocné škole internátní.

Výchovně vzdělávací proces probíhá v hlavní budově, která je po etapách rekonstruována. Maximálně do 31. 8. 2001 je okresním hygienikem dočasně povoleno navýšení kapacity součásti školní družina a součásti školní jídelna.

Ředitel školy byl jmenován do funkce 31. 8. 1981 ONV Gottwaldov, čj. 118-1/81-MA. Naposledy byl ve funkci ředitele potvrzen ŠÚ Zlín, dne 19. 1. 2000, SŘ 113-4/2000.

Výuka probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, schváleném MŠMT ČR čj. 22 980/97 ze dne 20. června 1997.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 19 pedagogických pracovníků, z nichž 15 má úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce ve speciální škole tohoto typu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Úroveň kvality výchovně vzdělávací činnosti byla sledována v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodopis a vlastivěda ve třetím a čtvrtém ročníku zvláštní školy.

Časová dotace učebního plánu odpovídá ve všech hospitovaných předmětech obsahu osnov a písemně zpracovaným tematickým plánům. Při plánování i přípravě jednotliví učitelé dbají na návaznost učiva postupných ročníků, což prokazovaly zápisy o probíraném učivu v třídních knihách. Stanovené vyučovací úkoly odpovídají složení tříd i momentálním dispozicím jednotlivých žáků.

Ze čtyř vyučujících jsou tři odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku ve speciální škole. Dlouholetá zkušenost a pedagogická zdatnost učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti plně nahrazuje tento nedostatek, což prokázaly realizované hospitace. Všichni pedagogičtí pracovníci mají podrobný a ucelený přehled o specifických zvláštностech žáků s různým stupněm mentálního postižení. Tyto znalosti dovedli velmi dobře uplatnit v průběhu výuky sledovaných předmětů.

Všechny hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách, které svými prostorovými podmínkami i vybavením pro výuku výše uvedených předmětů jsou velmi dobré. Ve třídě žáků čtvrtého ročníku byly dětem k dispozici různé tabulární pomůcky k jazykové složce, učební texty, počítač, pracovní listy, literární materiál ze školní knihovny a dostatečná zásoba drobných pomůcek vyrobených samotnou učitelkou. Žáci měli připravené učebnice a pracovní sešity, což umožňovalo realizovat učební program. Ve všech zhlédnutých hodinách

byla vzorně připravena tabule a účelně byl využíván zásobník pomůcek.

Zásady psychohygieny jsou dodržovány. Je zaveden pitný režim. Zařazování předmětů do rozvrhu hodin respektuje didaktické požadavky. Vyučovací tempo bylo vždy přizpůsobováno individuálním zvláštnostem žáků, výuka byla částečně prokládána relaxačními chvilkami.

Zhlédnuté vyučovací hodiny ve dvou třídách žáků **čtvrtého** ročníku byly vcelku velmi dobře organizovány a řízeny, jejich stavba byla promyšlená. Pokyny všech vyučujících byly v úvodu hodiny jasné a srozumitelné vzhledem k individuálním možnostem a schopnostem žáků. V hodinách přírodopisu a vlastivědy učitelé využívali mezipředmětových vztahů a uplatňovali zásadu názornosti. Samozřejmostí byl individuální přístup k žákům. V literární složce českého jazyka byla zřejmá snaha vyučujícího vést žáky ke správnému kultivovanému čtenářskému projevu. Ve všech hodinách bylo pozitivem efektivní využívání času k procvičování učiva. Ve výuce matematiky byl dáván prostor pro samostatnou práci žáků, nechybělo zařazování slovních úloh. Celkově se v menší míře objevovala ve výuce činnost žáků ve dvojicích nebo skupinách.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly uvedeny vhodnou vstupní motivací, jednotlivé činnosti žáků byly průběžně hodnoceny formou povzbuzení nebo pochvalou. Učitelé neopomínali provést závěrečné hodnocení práce třídy i jednotlivých žáků. V průběhu výuky vládla ve třídách pracovní atmosféra, žáci byli většinou velmi aktivní a iniciativní. Během hospitací byly namátkově kontrolovány písemnosti žáků. Sešity jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány.

Vzájemné vztahy učitelů a žáků byly vstřícné, založené na důvěře a vzájemném respektu, ale také na důslednosti. Pozitivem bylo respektování osobnosti postiženého žáka a momentálního psychického stavu některých žáků ze strany vyučujících.

Ve **třetím** ročníku zvláštní školy se hospitace uskutečnily v předmětech český jazyk, matematika a prvouka.

Verbální projev učitelky je na vynikající úrovni. Učitelka dbala na správný slovní mluvní projev žáků taktí opravou i svým vlastním kultivovaným projevem. Z kontroly sešitů je zřejmá stoupající tendence kvality písemného projevu žáků, čehož je dosahováno funkčně aplikovanými speciálními metodami a pravidelnou kontrolou sešitů.

Všechny hospitované hodiny byly kvalitně připraveny, učitelka velmi vhodně využívala motivaci a kladné hodnocení ve všech částech hodiny. Ze strany žáků byl viditelný, zřetelný zájem o učení, což je zásluhou pedagogických dovedností učitelky, i když její dosažené vzdělání nespĺňuje požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve speciálních školách. Tato skutečnost však nemá negativní vliv na vlastní výchovně vzdělávací činnost. Případná nepozornost žáků byla vyučující okamžitě eliminována vhodnou průběžnou motivací a střídáním forem činností (individuální, skupinková, frontální) dle typu zadaného úkolu a začleňováním mezipředmětových vztahů. Aktivita všech žáků v průběhu hospitovaných vyučovacích hodin byla na vynikající úrovni. Probírané učivo bylo v souladu s učebními dokumenty pro daný typ školy. Samozřejmou součástí byla práce s chybou. Probíraná látka byla účelně podpořena názornými příklady, což splňuje jeden ze základních požadavků na výuku žáků ve speciální škole. Učivo bylo se žáky postupně procvičováno různými vhodnými metodami. S hospitovaných hodin byla zřejmá systematická práce učitelky a dlouhodobé jednotné vedení s jasně vymezenými pravidly. Ze strany vyučující byla žákům věnována maximální individuální péče a zohledňováno jejich individuální pracovní tempo a dosažené výsledky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Úroveň hospitovaných vyučovacích hodin byla ve všech sledovaných oblastech ve třetí třídě na vynikající úrovni, ve čtvrtých třídách na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Plánování je postaveno na závěrech a výsledcích práce školy za uplynulé období a analýzy materiálních a personálních podmínek školy. Ředitel má stanoveny čtyři střednědobé cíle pro oblast výchovně vzdělávací, prevence sociopatologických jevů a interpersonálních vztahů mezi žáky a mezi dětmi a dospělými. Plánované cíle jsou doplněny o záměry metodického sdružení a operativní písemně zpracovávané týdenní plány stanovující organizaci vyučování, vzdělávacích seminářů pro učitele a dlouhodobě připravovaných exkurzí pro žáky, zajištění provozu školy a dalších akcí školy. Dílčí plány zahrnují oblast výchovného poradenství a protidrogové prevence

Na základě orientačního zjištění z rozhovoru s ředitelem a předložené dokumentace potřebné pro řízení školy je zřejmé, že systém plánování vyplývá z dlouhodobě zavedeného způsobu řízení školy. Jako celek není systém plánování příliš efektivní, protože není dostatečně prokazatelné jakým způsobem a jakými prostředky jsou stanovené cíle v průběhu celého školního roku naplňovány. Málo přehledné jsou jednotlivé realizační kroky vedení školy v oblasti personální, materiální, kontrolní a metodické. Z předložených materiálů vyplývá, že není dostatečně jasně a přehledně určena v rámci činnosti školy jako celku osobní odpovědnost jednotlivých pracovníků za plnění jednotlivých cílů. Málo přehledná je spolupráce školy s dalšími subjekty a prezentace školy. Tato nepřehlednost a ne dostatečná prokazatelnost systému plánování nezajišťuje účinnou zpětnou vazbu.

Výuka ve škole je realizována podle schváleného vzdělávacího programu, učební plán je zpracován v souladu s platnými předpisy. Vyučující ve třetím a čtvrtém ročníku mají rozpracované učivo sledovaných předmětů v tematických plánech v souladu s učebními dokumenty. Při řazení učiva v tematických plánech je dodržena zásada návaznosti a ucelenosti.

Plánování je hodnoceno průměrně.

Organizování

Organizační strukturu školy upravuje organizační řád. Rozdělení kompetencí jednotlivých pracovníků je funkční. Ředitel jmenoval statutárního zástupce, kterému vymezil povinnosti a pravomoci a rovněž samostatné úkoly vyplývající z pracovní náplně. Organizaci vzdělávací činnosti upravuje rozvrh hodin, Vnitřní řád školy, Školní řád, rozpis pedagogického dozoru a řády odborných učeben. Vnitřní řád školy stanovuje organizaci vyučovacího dne, povinnosti žáka, učitelů a vychovatelů a je vydán k zabezpečení pořádku ve škole. Prokazatelně s ním byli seznámeni žáci i pracovníci školy. Školní řád obsahuje mj. příkazová a zákazová ustanovení směřující k zajištění ochrany zdraví žáků a prevence před zneužíváním návykových látek. Tento dokument byl dodatečně zpracován a předložen v průběhu inspekční činnosti. Některá ustanovení se v obou rádech opakují, přesto jsou funkční. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada a metodické sdružení. Zápisy z jednání obsahují většinou relevantní informace. Vnitřní informační systém je založen na denním osobním předávání zpráv a informací, k dispozici jsou také informační nástěnky a již zmiňované operativní krátkodobé plány. Na pedagogických radách třídní učitelé provádějí podrobnou analýzu pedagogického procesu ve svých třídách a stanovují nápravná opatření do budoucna.

Vedení školy prokazatelně seznamuje pedagogický sbor s aktuálními informacemi od zřizovatele a jiných subjektů. Informovanost rodičů byla sledována především v souvislosti s probíhající tematickou inspekcí zaměřenou na přeřazování žáků třetího a čtvrtého ročníku zvláštní školy do základní školy. Rodiče jsou osobně informováni o prospěchu a chování na třídních schůzkách, individuálně písemnou formou a prostřednictvím žákovských knížek. Orientační kontrolou záznamů v žákovských knížkách je prokazatelné, že jsou rodiče o prospěchu a chování svých dětí objektivně a dostatečně v průběhu školního roku informováni. Informovanost rodičů o problematice přeřazování úspěšných žáků zvláštní školy do základní školy není prokazatelná. Kontrolou povinné dokumentace vedené ve sledovaných třídách bylo zjištěno, že obsah písemností má velmi dobrou vypovídací hodnotu, údaje jsou úplné a také je velmi dobrá její administrativní úroveň. Důvěrné spisy jsou chráněny před zneužitím u ředitele školy. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje především údaje o organizaci a personálním zabezpečení pedagogického procesu, výsledky výchovy a vzdělávání za uplynulé období, udělená výchovná opatření žákům, údaje o zdravotně postižených žácích, o účasti a umístění žáků v soutěžích pořádaných pro speciální školy v regionu. Zpráva má spíše popisný charakter, méně pozornosti je věnováno analýze a vyhodnocení činnosti školy. Některé zveřejněné údaje o pracovnících kolidují s příslušnou právní normou týkající se ochrany osobních dat a údajů

Ve sledovaných oblastech je organizování hodnoceno velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Organizační struktura umožňuje demokratický přístup řízení školy. Nástrojem operativních postupů ředitele je dlouholetá velmi dobrá znalost problematiky všech pracovníků, každodenní kontakt s nimi. Z realizovaných hospitací a rozhovorů s učiteli vyplynulo, že jsou učitelé motivováni k bezproblémové spolupráci s vedením a k co nejlepšímu využití svých osobnostních schopností a pedagogických dovedností ve vyučovacím procesu. Ze strany vedení je zřetelná snaha vytvářet podmínky pro zvyšování odbornosti učitelů, což dokladují operativní plány a přehled účasti především učitelů sledovaných ročníků na vzdělávacích akcích. Pozitivem je jejich pravidelná účast na akcích organizovaných v oblasti speciálního školství a odborného studia a využívání odborných časopisů a publikací k samostudiu. Snahou vedení je motivovat učitele k aplikaci získaných poznatků a dovedností v konkrétním pedagogickém práci se žáky.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků je vytvořen a je funkční. Kritéria pro udělování nenárokových složek platu jsou písemně zpracována všem pracovníkům známa.

Sledované oblasti vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má vytvořen systém vnitřní kontroly. Pravidelně jsou prováděny kontroly denního provozu a pedagogické dokumentace. Vedení školy provádí průběžnou kontrolu činnosti metodických složek, dodržování učebních plánů, účast učitelů na vzdělávacích akcích, prezentaci školy prostřednictvím účasti žáků na akcích a soutěžích v rámci speciálních škol v regionálním či okresním měřítku. Pozornost je věnována oblasti výchovného poradenství a prevenci sociopatologických jevů ve škole.

Kontrolní a hospitační činnost na prvním stupni zvláštní školy realizuje zástupkyně ředitele podle stanovených hospitačních cílů. Většina z nich postihuje problematiku výuky žáků ve speciálních školách. Realizované hospitace jsou velmi stručně písemně zaznamenávány. Způsob a obsah vedených záznamů neposkytuje dostatek informací a podnětů pro zkvalitňování pedagogického procesu hospitovaných učitelů, ale také školy jako celku.

Sledované oblasti kontroly jsou hodnoceny velmi dobře.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole je od roku 1998 metodikem prevence učitelka se vzděláním speciální pedagogiky a výchovného poradenství. Současně vykonává činnost výchovného poradce. Pro obě činnosti byla ředitelkou školy písemně ustanovena. Pravidelně se účastní různých seminářů, školení a jednání k problematice prevence sociálně patologických jevů. Metodička úzce spolupracuje s vedením školy a třídními učiteli.

Škola má vypracován Minimální preventivní program. Oblast prevence patologických jevů je průběžně vyhodnocována na pedagogických radách. Zaměstnanci školy jsou v dané oblasti seznamováni s novými poznatky převážně metodičkou a vlastním samostudiem. Ve škole není schránka důvěry. Žáci se v případě potřeby obracejí na třídní učitele, výchovnou poradkyni - metodičku prevence, ale i na další pedagogy školy, ke kterým mají důvěru (například v pracovním vyučování, v zájmových kroužcích, v hodinách tělesné výchovy, při exkurzích, výletech). Škola trvale sleduje omluvenou i neomluvenou absenci a také provádí rozbor situace. Problematika jednotlivých žáků je pravidelně řešena na pedagogických radách a v případě potřeby operativně přímo se zákonnými zástupci. Informace o výchovných problémech některých žáků jsou rodičům poskytovány při individuálních konzultacích a písemně. Důležité kontakty s nimi jsou zdokumentovány a založeny v osobních listech žáků. Individuální konzultace jsou pro rodiče i žáky stanoveny neomezeně, přesto někteří rodiče nemají zájem o spolupráci se školou. Důvěrné informace o žácích jsou důsledně chráněny před zneužitím. V době inspekce dopracovávalo vedení školy školní řád. Povinnosti pedagogů k zajištění bezpečnosti žáků během výchovně vzdělávací činnosti jsou součástí vnitřního řádu školy.

Škola v případě výskytu sociálně patologických jevů, ale hlavně z důvodů prevence, spolupracuje s oddělením sociální prevence při referátu sociálních věcí okresního úřadu, s pedagogicko-psychologickou poradnou a se střediskem výchovné péče. Většina pedagogů školy se na prevenci sociálně patologických jevů podílí individuálním výchovným přístupem k žákům, při zabezpečení zájmové činnosti žáků i stálým preventivním působením. Problémy jsou řešeny. Prostředí školy je převážně podnětné a estetické.

Škola se problematikou sociálně patologických jevů zabývá a přijatý systém je funkční.

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Vyhodnocení postupu při přerazování žáků zvláštních škol do základních škol“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2001/2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení zvláštní školy do sítě škol, školských a předškolních zařízení čj.16 491/2000-21
- Výkaz o speciální škole pro školní rok 2001/02 (v elektronické podobě)

- Schválené učební osnovy hospitovaných předmětů
- Schválené učební plány sledovaných předmětů rozpracované do tematických plánů
- Plán porad pro školní rok 2001/02
- Školní řád ze dne 23. ledna 2001
- Vnitřní řád ze dne 1. listopadu 1998
- Plánované úkoly školy pro školní rok 2001/2002
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Zápisy z pedagogických rad pro školní rok 2001/02
- Katalogové listy žáků čtvrtého a třetího ročníku
- Třídní knihy IV. A, IV. B. III.tř.
- Třídní výkazy IV. A, IV. B. III. tř.
- Organizační řád školy platný pro školní rok 2001/2002
- Zápisy z provedených hospitací zástupce ředitele školy (školní rok 2001/02)
- Kniha úrazů - školní rok 2001/2002
- Katalogové listy žáků a Záznamy o žákovi - třída 8.C
- Sešit jednání s rodiči - školní rok 2001/2002
- Minimální preventivní program školy - školní rok 2001/2002
- Deníček chování žáka
- Záznam o práci v zájmovém kroužku - zájmové kroužky ve školním roce 2001/2002
- Žákovské knížky žáků 3. a č. ročníku

ZÁVĚR

Průběh a výsledky vzdělávání žáků třetího a čtvrtého ročníku jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny v jednom případě jako vynikající, ve druhém případě jako velmi dobré. Celkově jsou podmínky vzdělávání ve sledovaných oblastech hodnoceny velmi dobře.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Demlová	Mgr. Alena Demlová v r.
Členky týmu	Mgr. Marcela Orságová	Mgr. Marcela Orságová v r.
	Mgr. Věra Víchová	Mgr. Věra Víchová v r.

V Uherském Hradišti dne 2002-05-29

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2002-06-05

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Zdeněk Hluštík

Mgr. Zdeněk Hluštík v r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚ Zl. kraje, odbor škol., mlád. a sportu, tř. T. Bati 3792, 760 01 Zlín	2002-06-24	153 209/02
Zřizovatel KÚ Zl. kraje, odbor škol. mlád. a sportu, tř. . Bati 3792, 760 01 Zlín	2002-06-24	153 210/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.